

PRZYDATNOŚĆ DO TUCZU JAGNIĄT Z DWUSTOPNIOWEGO KRZYŻOWANIA PRZEMYSŁOWEGO OWIEC MERYNOSOWYCH Z TRYKAMI RAS MIĘSNYCH

Bronisław Borys

Instytut Zootechniki, Pracownia Techniki Chowu i Żywienia Owiec,
ZZD Kołuda Wielka

Badania przeprowadzono w celu określenia przydatności do tuczu jagniąt z dwustopniowego krzyżowania przemysłowego owiec merynosowych (M) z trykami ras mięsnych: czarnogłówka (Cz), Ile-de-France (IF) i Texel (T). Doświadczenie wykonano w dwóch powtórzeniach na tryczkach i maciorkach pochodzących po matkach-pierwiastkach krytych w wieku 11 lub 22 miesięcy. Utworzono 7 grup rasowych (według poniższego schematu) po 16 jagniąt (8 tryczków i 8 maciorek, w tym po 4 jagnięta od matek kocących się w wieku 16 lub 27 miesięcy).

Schemat krzyżowania dwustopniowego

Matka F ₁	MCz	MIF	MT	M			
Rasa ojca	IF	T	Cz	T	Cz	IF	M
Jagnięta F ₂	MCzIF	MCzT	MIFCz	MIFT	MTCz	MTIF	MM

Jagnięta żywiono grupowo według norm Instytutu Zootechniki, (wydanie VII z 1974 r.) dotyczących średnio intensywnego tuczu do masy ciała 45 kg osiąganą w wieku 6-7 miesięcy. Stosowano pasze gospodarskie (kiszonki, zielonki i siano), susze z zielonek oraz mieszanki pasz treściwych.

Wyniki opracowano statystycznie na podstawie średnich arytmetycznych, a istotność różnic oszacowano metodą 4-czynnikowej analizy wariancji (grupa rasowa, płeć, wiek matek i powtórzenie) oraz za pomocą nowego wielokrotnego testu rozstępu.

W tabeli zestawiono wyniki przeprowadzonych badań. Jagnięta F₂ z wszystkich badanych mieszańców przemysłowych w porównaniu z czystymi merynosami odznaczały się większą masą ciała po urodzeniu —

Tabela

Wyniki tuczu jagniąt w zależności od rodzaju krzyżowania, płci jagniąt, wieku matki i powtórzenia

Rodzaj zmienności	Matka	Ojciec	Liczba jagniąt	Masa ciała po urodzeniu (kg)	Przyrosty dzienne (g)	Wiek w dniu zakończenia tuczu (dni)	Masa ciała		Zużycie na 1 kg przyrostu	
							po zakończeniu tuczu (kg)	niutuczu (kg)	jedn. owsianych	białka og. strawnego (g)
Grupa rasowa:										
		MCz								
		IF	32	5,6	184	216 ^b	45,3	45,3	5,45	562
		T	32	5,4	184	215 ^a	44,3	44,3	5,51	566
	MIF	Cz	32	5,3	190	212 ^A	44,9	44,9	5,36	566
		T	32	5,5	182	219	44,6	44,6	5,69	590
	MT	Cz	32	5,5	184	219	44,7	44,7	5,86	591
		IF	32	5,6	188	216 ^c	45,1	45,1	5,68	582
	MM	M	32	5,1	173	229 ^{Aabc}	44,2	44,2	6,09	623
			112	5,6 ^A	193 ^A	208 ^A	45,1 ^A	45,1 ^A		
			112	5,3 ^A	175 ^A	227 ^A	44,4 ^A	44,4 ^A		
Płeć jagniąt: tryczki maciorki										
Wiek matek przy wykocie										
			112	5,4	177 ^A	223 ^A	44,3 ^A	44,3 ^A		
			112	5,4	190 ^A	213 ^A	45,2 ^A	45,2 ^A		
			112	5,2 ^A	193 ^A	210 ^A	45,1 ^a	45,1 ^a		
			112	5,6 ^A	175 ^A	226 ^A	44,1 ^a	44,1 ^a		
Powtórzenie: I										
II										
Interakcje										
				—	—	r-pl*	m-pt*	m-pt*		

AA — $\leq 0,01$.aa, bb, cc $\leq + 0,05$.Oznaczenie interakcji: r — grupa rasowa; pl — płeć; m — wiek matki przy wykocie; pt — powtórzenie, * interakcja istotna przy $P \leq 0,05$.

średnio o 0,4 kg, tj. 7,8⁰/o (różnice nieistotne). Mieszańce charakteryzowało także nieco szybsze tempo wzrostu — przyrosty dzienne średnio o 12 g, tj. 6,9⁰/o większe niż u merynosów (różnice nieistotne). Jagnięta te założoną końcową masę ciała (44-46 kg) uzyskiwały średnio o 10 (MIFT i MTIF) do 17 (MIFCz) dni wcześniej niż jagnięta merynosowe — poza grupami MIFT i MTIF różnice istotne. Równocześnie wszystkie jagnięta-mieszańce zużywały na 1 kg przyrostu masy ciała mniej jednostek owsianych i białka ogólnego strawnego niż merynosy — różnice w zużyciu jednostek owsianych od 0,23, tj. 3,9⁰/o (MTCz) do 0,73, tj. 13,6⁰/o (MIFCz); średnio 0,56, tj. 8,9⁰/o, a w zużyciu białka od 32 g, tj. 5,4⁰/o (MTCz) do 61 g, tj. 10,9⁰/o (MCzIF); średnio 47 g, tj. 8,2⁰/o. W zakresie badanych cech nie stwierdzono bardziej wyraźnych różnic między poszczególnymi mieszańcami, przy czym jednak najbardziej korzystne wyniki tuczu uzyskano dla jagniąt F₂ po matkach MIF (merynos × Ile-de-France), krytych w drugim stopniu krzyżowania trykami rasy czarnogłówka (grupa MIFCz).

W przeprowadzonych doświadczeniach stwierdzono również istotne różnice w przebiegu tuczu jagniąt w zależności od:

— płci tuczonych jagniąt; tryczki były po urodzeniu cięższe (o 0,3 kg, tj. 5,7⁰/o), przyrastały szybciej (dziennie o 18 g, tj. 10,3⁰/o) i kończyły tucz średnio o 19 dni wcześniej niż maciorki,

— wieku matek; jagnięta po matkach starszych miały wyższe przyrosty (o 13 g, tj. 7,3⁰/o) i kończyły tucz średnio o 10 dni wcześniej niż potomstwo maciorek krytych pierwszy raz w wieku poniżej 1 roku,

— doświadczenia; w pierwszym doświadczeniu tucz, mimo niższej początkowej masy ciała jagniąt (średnio o 0,4 kg, tj. 7,7⁰/o), a dzięki wyższym przyrostom dziennym (o 18 g, tj. 10,3⁰/o) trwał średnio o 16 dni krócej niż w doświadczeniu drugim.

Przeprowadzone badania wykazały, że jagnięta ze wszystkich badanych krzyżowań przemysłowych drugiego stopnia odznaczały się lepszą przydatnością do tuczu niż czyste merynosy. Jednak efekty te były zbliżone do uzyskiwanych w tuczu mieszańców pochodzących z jednostopniowego krzyżowania przemysłowego owiec merynosowych z trykami tych samych ras mięsnych [1].

LITERATURA

1. Borys B., Korman K., Osikowski M.: Roczn. Nauk Zoot. 2, 97-110, 1975.

Б. Борис

ПРИГОДНОСТЬ ДЛЯ ОТКОРМА ЯГНЯТ
ОТ ДВУХФАЗНОГО ТОВАРНОГО СКРЕЩИВАНИЯ МЕРИНОСОВЫХ ОВЕЦ
С БАРАНАМИ МЯСНЫХ ПОРОД

Резюме

Целью соответствующих исследований было определение пригодности для откорма ягнят происходящих от двухфазного товарного скрещивания мериносовых овец с баранами мясных пород: черноголовой, иль-де-франс и тексель. Результаты исследований показали, что ягнята F_2 от всех скрещиваний показывали в сравнении с чистопородными мероприятиями высший вес тела при рождении (в среднем на 0,4 кг, т.е. на 7,8%) и характеризовались несколько более быстрыми темпами роста (среднесуточный привес выше на 12 г, т.е. на 6,9%). Благодаря тому заданный конечный вес тела (44-46 кг) достигнуто в среднем помесями F_2 10—17 сутками раньше, чем мериносами. Одновременно помеси потребляли на 1 кг привеса меньше овсяных единиц (в среднем на 0,56, т.е. на 8,9%) и переваримого белка (на 47 г, т.е. на 8,2%).

Наиболее благоприятные результаты откорма показывали ягнята после овцематок MIF (меринос × иль-де-франс) спариваемых во второй фазе скрещивания с баранами черноголовой породы (MIFCz). Исследования показали также значительные различия в результатах откорма ягнят в зависимости от пола ягнят, возраста овцематок и опыта (первое или другое повторение).

B. Borys

SUITABILITY FOR FATTENING OF LAMBS ORIGINATING FROM TWO-STAGE
CROSSING OF MERINO EWES WITH RAMS OF MEATY BREEDS

Summary

The aim of the respective investigations was to determine the suitability for fattening of lambs originating from the two-stage commercial crossing of Merino ewes with mutton-type blackface, Ile-de-France and Texel rams. The investigation results proved that the F_2 lambs originating from all crossing distinguished themselves with a high body weight at birth (on the average, by 0.4 kg, i.e. by 7.8%) as compared with pure-bred Merino sheep as well as with somewhat quicker growth rate (average daily weight gains by 12 g, i.e. by 6.9% higher). Owing to that, the F_2 crosses reached the assumed final body weight (44-46 kg) by 10-17 days earlier than Merino sheep. At the same time, crosses converted less oat units (on the average, by 0.56, i.e. by 8.9%) and digestible protein (by 47 g, i.e. by 8.2%) for 1 kg of the body weight gain.

Most favourable fattening results showed lambs born by MIF (Merino × Ile-de-France mother-ewes mated at the second stage of crossing with blackface (MIFCz) rams. The investigations revealed also considerable differences in fattening results of lambs depending on sex, age of mothers and experiment (the first or second replication).